

(A21) SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.A. PREVIOUS-External Examination, - Semester

Saturday Date 04/04/2015

Session: Morning / Evening Time : 02-30 PM to 05-30 PM

Subject/Course Code :

S	A	N	S	K	R	I	T
---	---	---	---	---	---	---	---

 / Paper No. IVSubject/Course Title: Sanskrit : Paper No. IV
(Alamkāras'āstra) - SAN 404

Total Weightage/Marks : 100

1. नाट्यशास्त्रम् ०५ भूतः । (अ. 1, 2 & 6)
2. दृशरत्नप्रणम ०५ धनञ्जयः ।
3. काव्यमीमांसा ०५ राजशेखरः ।

प्र.१. गमते लो अस्मिन् सप्त समन्वयोः

10

- (१) धर्ममर्थ्यं यशस्यं च कोपदृश्यं ससङ्ग्रहम् ।
भविष्यत्स्य लोकास्य सर्वकर्मनुदशक्तिम् ॥
- (२) भवतां देवतानां च शुभाशुभनिकल्पकः ।
कर्मभावान्वयापेक्षी नाट्यवेदो मया कृतः ॥
- (३) चतुःस्तम्भसमायुक्ता रङ्गपीठप्रमाणतः ।
अध्यर्धहस्तोत्सैधेन कर्तव्या मत्तन्वाणी ॥
- (४) शृङ्गाशक्ति भवेद्वास्थो शौद्राच्य करुणा रसः ।
वीराच्यैवाद्भुतोत्पत्तिवीभत्साच्य भयानकः ॥

प्र.२. गमते लो पर नोधि लपोः

20

- (१) लसतने मालिमत नाट्य प्रयोक्तृना
- (२) नाट्यगृहनां प्रकरो
- (३) विभावानुभावव्यभिचारिसंयोगाद्वसनिष्पत्तिः ।
- (४) नाट्यविद्यामां सासाय लसतनुं प्रदान

प्र. 3 (अ) गमने ते व्ये सारिप्र स्माश्च समनयोः

10

- (१) स्वप्नोद्विष्टस्तु तद्धनुर्बीजं विस्तार्यनेकधा ।
अवान्तरार्थाविच्छेदै बिन्दुरच्छेदकारणम् ॥
- (२) स्वान्या साधारणरञ्जीति तद्गुणा नायिका त्रिधा ।
मुग्धा मध्या प्रगल्भैस्त्विद्या शीलार्ज्यादियुक् ॥
- (३) नायिका तु द्विधा नेतुः कुलरञ्जी गणिका तथा
कपचिद्वैकुण्ठ कुलजा वैश्या कर्माणि द्वयं कवचित् ॥
- (४) अनुकूलौ निषेवते यत्रान्योन्यं विभासिनौ
दृशन्तिस्पर्शनिदीनि स संभोगे मुहान्वितः ॥

प्र. 3 (ब) गमने ते व्ये पर नोद्य सयोः

12

- (१) पताकस्थानक
- (२) पञ्च कार्यावस्थाः ।
- (३) सात्वती वृत्ति
- (४) वास्थरस एते तेनां प्रकरो

प्र. ४ गमने ते व्ये पर विस्तृत नोद्य सयोः

18

- (१) कथावस्तुनं विभाजन
- (२) अर्थोपेक्षोपेक्षाः ।
- (३) नायकनां प्रकरो
- (४) प्रहसननी विसङ्गताभ्याः

प्र. ५ गमने ते त्रग ससंदर्भ समनयोः

12

- (१) "पञ्चमी साहित्यविधा" इति याथावरीयः ।
- (२) दश च कवेरवस्था भवन्ति ।
- (३) गुणवद्गुणकृतञ्च नाप्रथमैव काव्यम् ।
- (४) विदग्धभणितिभङ्गिनिषेधं वस्तुनो रुचं न नियतस्वभावम्
इत्यवन्तिसुन्दरी ।
- (५) पुरुषरत्नानामेक एव राजौदन्वान्भाजनम् ।
- (६) पाद एवान्यथात्वकरणकारणं न हरणम्, अपि तु
स्वीकरणम् इत्याचार्याः ।

प्र. ५. राजशेखर मनुस्मृत्यु प्रथिमा मने व्युत्पत्तिनी 18
 विभाषणा स्मृष्टु क्तु प्रथिमाना प्रकृती मको

सधे व)

प्र. ५. नोध लको: 18

(१) काव्यपुरुषोत्तमिः ।

(२) पाळः नवधा ।